7. SINIF SOSYAL BİLGİLER 3.ÖĞRENME ALANI: EVİMİZ DÜNYA BECERİ TEMELLİ TEST-2 (OSMANLI DEVLETİ LALE DEVRİNDEN SONRAKİ DÖNEM)

Soru 1: Aşağıda Lale devrinde yapılan bazı yenilikler verilmiştir.

- Avrupa'ya ilk kez elçiler gönderildi.
- Fransa'ya elçi olarak gönderilen Yirmisekiz Çelebi Mehmet ve oğlu Sait Efendi ile İbrahim Müteferrika ilk devlet matbaasını kurdular.
- Arapça eserler Türkçeye çevrildi.
- İlk kez çiçek aşısı uygulandı.

Buna göre, Lale devrinde yapılan yeniliklerin;

I. Siyasi,
II. Sağlık,
III. Kültürel,
IV. Ekonomik

alanlarından hangileri ile ilgili bilgilere ulaşılabilir?

A) I ve II B) III ve IV C) I, II ve III D) I, II, III ve IV

Soru 2:

Lale Devri'ne kadar Osmanlı Devleti'nde yangınlara karakollardaki askerler ve halk müdahale ediyordu. Ancak İstanbul'da ahşap evlerin çok olması nedeniyle büyük yangınlarda bu müdahaleler yetersiz kalıyordu. Bu nedenle 1720 yılında Osmanlı Devleti'nin ilk itfaiye teşkilatı olan Tulumbacılar Ocağı kuruldu. Ayrıca çiçek aşısı uygulaması yaygınlaştı.

Bu açıklamada Lale Devrindeki hangi alanlarda yapılan yeniliklerden bahsedilmiştir?

A) Sosyal-Sağlık
B) Dini-Siyasi
C) Ekonomik-Kültürel
D) Siyasi-Askeri

Soru 3:

Eğitim alanında, Mühendishane-i Berrî-i Hümâyun (Kara Mühendishanesi) gibi okullar açılarak subay yetiştirilmiş, Avrupa dillerinden bilimsel eserler tercüme edilmiştir. Islahatların giderlerini karşılamak amacıyla İrâd-ı Cedîd Hazinesi kurulmuş; yeni vergilerle ordu ve ıslahatların masrafları karşılanmıştır. Yerli üretimi artırmak için İstanbul Azatlı'da kumaş, Beykoz'da kâğıt fabrikaları kurulmuştur. III. Selim, Avrupa başkentlerinde (Londra, Paris, Berlin, Viyana) ilk daimî elçilikleri açtırmıştır. Batı'daki siyasi, askerî ve bilimsel gelişmeler yakından izlenmiştir.

(Kuzucu, 2023,)

Bu açıklamaya göre, III. Selim Dönemiyle ilgili;

I. Askeri alanda personel yetiştirmeye önem verilmiştir.

II. Daimî eliçilikler aracılığıyla Avrupa yakından takip edilmiştir.

III. Yerli sanayi yanında yabancı sanayi ürünlerinden de yararlanılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

Soru 4:

II. Mahmud'un en önemli adımı 1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nı kaldırması olmuştur. Bu olaya Vaka-i Hayriye (Hayırlı Olay) denmektedir. Yeniçerilerin yerine, çağın koşullarına uygun Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye adlı yeni ve düzenli bir ordu kurulmuştur. II. Mahmud döneminde yönetim alanında da önemli yenilikler yapılmıştır. Divan teşkilatı kaldırılarak yerine nazırlıklar (bakanlıklar) kurulmuştur. Böylece devlet işleri bölümlere ayrılmış ve daha düzenli yürütülmeye başlanmıştır. Bu dönemde 1831'de Takvim-i Vekayi adlı ilk resmî gazete çıkarılarak devlet kararları halka duyurulmuştur.

Bu metne göre, II. Mahmud'un hangi alanda yenilik yaptığına <u>ulaşılamaz?</u>

A) Ekonomik B) Askeri C) Siyasi D) Kültürel

Soru 5:

Divan, merkez teşkilatının temelini oluşturmaktaydı. İlk Osmanlı Divanı, Türkiye Selçukluları Devleti'ndeki Divan örnek alınarak kuruldu. Orhan Bey zamanından beri Osmanlılarda Divan teşkilatının bulunduğu bilinmektedir. İlk zamanlar Divan üyeleri padişah, vezir ve Bursa kadısı idi. Divan toplantılarına padişahlar başkanlık yapmaktaydı. Bu nedenle padişah nerede ise Divan da orada toplanırdı. Fatih ve ondan sonraki padişahlar bu görevi veziriazamlara bıraktılar. Padişahlar, bundan sonra Divan toplantılarını "Kasr-ı Adl" (Adalet Kulesi) denilen pencereden izlemeye başladılar.

(Özkan ve Özkan, 1999,)

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına <u>ulaşılamaz?</u>

A) İlk Divan hangi hükümdar zamanında oluşturulmuştur?

B) Padişahlar hangi hükümdardan sonra başkanlığı bırakmıştır?

C) Osmanlı Devleti, Divan'ı hangi devleti örnek alarak kurmuştur?

D) Divan hangi padişah döneminde kaldırılarak bakanlıklar oluşturulmuştur?

Soru 6: Aşağıda Divan-ı Hümayun, görevlileri, görevli açıklamaları ve görevlerin günümüz karşılığı ile ilgili bilgiler verilmiş, bazı yerler boş bırakılarak tamamlanması istenmiştir.

DİVAN ÜYESİ	AÇIKLAMA	GÜNÜMÜZDEKİ GÖREV KARŞILIĞI
1	Padişahtan sonra en yetkili devlet adamıdır, padişahın vekili sayılır ve mührünü taşırdı.	Cumhurbaşkanı
Kazasker	Divana gelen büyük davalara bakar, kadı ve müderrislerin atamalarını yapardı.	**2**
3	Devletin gelir ve giderlerini denetler, mali işlerini yürütürdü.	Maliye Bakanı
Şeyhülislam	Divan'da alınan kararların İslam dinine uygun olup olmadığı konusunda "fetva" verirdi.	**4**

Buna göre tablonun doğru olarak tamamlanması için aşağıdakilerden hangisi seçilmelidir?

A)

MADDE	BİLGİ
1	Vezirler
2	Maliye Bakanı
3	Nişancı
4	Dış işleri Bakanı

B)

MADDE	BİLGİ
1	Veziriazam
2	Adalet Bakanı
3	Defterdar
4	Diyanet İşleri Başkanı

C)

MADDE	BİLGİ
1	Veziriazam
2	Dış işleri Bakanı
3	Defterdar
4	Adalet Bakanı

D)

MADDE	BİLGİ
1	Kaptanıderya
2	İç işleri bakanı
3	Vezirler
4	Deniz Kuvvetleri Komutanı

Soru 7: Aşağıda Osmanlı Devleti'ndeki eğitim kurumlarının açıklamaları verilmiş numaralı olan yerlere eğitim kurumlarının adlarının yazılması istenmiştir.

NO	EĞİTİM KURUMU BİLGİLERİ
1	Okuma-yazma, basit dini bilgiler ve Kur'an öğretilirdi. Bu okulların düzenli bir eğitim programı ve belli bir eğitim süresi yoktu. Bu mektepler, Müslüman çocuklarının devam ettiği okullar olup çocuklar 5-6 yaşlarında okula başlar ve 3-4 yıl kadar eğitim görürlerdi. Erkeklerin yanında 8-9 yaşına kadar gelmiş kızlar da eğitim görmekteydi. Bu mekteplerde öğrendiğini uygulamak önemli olup aslında öğrenilenlerin büyük bir kısmı, günlük hayatta yaşamı kolaylaştıran gündelik bilgi tarzındaydı.
2	Daha üst düzey eğitimin verildiği eğitim kurumudur. Dinî ilimlerin yanında matematik, astronomi, mantık, felsefe, tıp gibi dersler de okutulmuştur. Devletin kadı, müderris, din görevlisi ve yönetici yetiştiren önemli eğitim kurumları olmuştur.
3	Osmanlı Devleti'nin sınırları genişledikçe idari, askerî ve mali alanlarda yetişmiş insan gücüne olan ihtiyaç artmıştır. Bu ihtiyacı karşılamak için saray içinde kurulan ve devletin üst düzey yöneticilerini yetiştiren önemli bir eğitim kurumu olmuştur. Başarılı öğrenciler sonraki yıllarda devlet görevlisi, komutan veya yönetici olarak görev almıştır.

Buna göre tablonun doğru olarak tamamlanması için aşağıdakilerden hangisi seçilmelidir?

A)

MADDE	BİLGİ
1	Sıbyan Mektebi
2	Enderun Mejktebi
3	Medrese

B)

MADDE	BİLGİ
1	Sıbyan Mektedi
2	Medrese
3	Enderun Mektebi

C)

MADDE	BİLGİ
1	Medrese
2	Sıbyan Mektebi
3	Enderun Mektebi

D)

MADDE	BİLGİ
1	Medrese
2	Enderun Mektebi
3	Sıbyan Mektebi

Soru 8: Aşağıda Osmanlı Devleti'ndeki sanat dalları ile ilgili açıklamalar ve bu açıklamalara ait görseller verilmiştir.

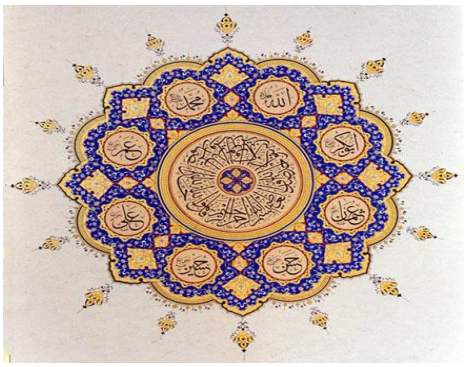
Toprağın pişirildikten sonra şekil verilip tabak, vazo ve sürahi gibi eşyalar üretilmesine dayalı bir el sanatıdır.

Kıvamlı suyun üzerine gül dalı ve at kılından mamul fırçalar yardımıyla sığır ödü ilave edilerek ayarlanmış, suda erimez boyaların yüzeye serpilip kâğıda alınmasıyla oluşan kâğıt bezeme (süsleme) sanatıdır.

El yazması kitapları, hat levhalarını ve fermanları altın tozu ve çeşitli boyalarla süsleme sanatıdır.

Bu açıklamalarla ile görseller eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışarıda kalır?

A)

B)

C)

D)

Soru 9:

Selçukluların temellerini attığı vakıf anlayışı Osmanlı Devleti zamanında altın çağını yaşamıştır. Cami, medrese, darüşşifa, imarethane, han, köprü, kervansaray gibi yapılar vakıflar yoluyla halkın hizmetine sunulmuştur. Bu yapıların giderleri ise vakfa bağışlanan dükkân, tarla, bahçe gibi yerlerin gelirlerinden karşılanmıştır. Vakıf sistemi sayesinde devlet hazinesine yük olmadan hizmetlerin sürekliliği sağlanmış, vakıf eserleri yüzyıllarca ayakta kalabilmiştir.

Bu metindeki vakıflarla ilgili;

I. Selçuklular tarafından kurulup Osmanlı Devleti tarafından geliştirildiği,

II. Dini, sosyal, kültürel, sağlık ulaşım gibi birçok alanda hizmet verdiği,

III. Devlete yük olmadan birçok alanda hizmet vermeye fayda sağladığı

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

Soru 10:

> …Ahilik, Anadolu'da XIII. ve XIX. yüzyıllar arasında halkın sanat ve meslek alanında yetişmesini sağlayan, onları ahlaki yönden yetiştiren, çalışma yaşamını iyi insan meziyetlerini esas alarak düzenleyen bir örgütlenmedir. Kısaca güzel ahlak, doğruluk, kardeşlik ve yardım severlik gibi tüm güzel meziyetlerin birleştiği sosyoekonomik bir düzendir. Bu kurum yaklaşık beş yüz yılı aşkın bir süre içerisinde Anadolu halkının ekonomik ve sosyal düzenine yön vermiştir…
>
> *(Akçakaya, 2018,)*

Bu metinde ahilik ile ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz?</u>

A) Esnaf ve sanatkarların yetişmesinde büyük rol oynamıştır.

B) Değerleri eğitimi verilerek toplumsal ve iktisadi hayatı düzenlemiştir.

C) Müslüman ve gayrimüslim tüm vatandaşların yetişmesine katkı sağlamıştır.

D) Hem ahlaki hem de mesleki açıdan iyi insanların ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Soru 11:

> …Üsküdar'da bazı mahallelerde "Sadaka Taşı" bulunurdu. Mahalle sakinleri yatsı namazına camiye giderken taşın kovuğuna bir miktar para bırakırlardı. Yatsı namazından sonra camiden ihtiyacı olanlar en son çıkar ve taşın yanından geçerken taşın kovuğuna ellerini daldırarak bir miktar para alırlardı. Kimse paranın hepsini kaldırmayı düşünmezdi. Ertesi günün ekmek parasını almak onlara yeterdi, öyle ki ertesi sabah sadaka taşında hâlâ para kalmış olduğu dahi vaki idi…
>
> *(Özemre, 2007,)*

Bu metinde sadaka taşı ile ilgili;

I. Gece vakti para konup alındığı için alan da veren de birbirlerini görmemiştir.

II. Mahallelerde ihtiyaç sahiplerinin ekonomik sorunlarını çözmek için konulmuştur.

III. İhtiyaç sahipleri kendine yetecek kadar para alarak mütevazi bir davranış sergilemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

@sosyalpusulasi

7. SINIF 3.ÖĞRENME ALANI: ORTAK MİRASIMIZ-2
(OSMANLI DEVLETİ LALE DEVRİNDEN SONRAKİ DÖNEM)
BECERİ TEMELLİ TEST-2 SORULARI CEVAP ANAHTARI

Soru-1 **C**	**Soru-2** **A**	**Soru-3** **B**	**Soru-4** **A**	**Soru-5** **D**	**Soru-6** **B**	**Soru-7** **B**
Soru-8 **C**	**Soru-9** **D**	**Soru-10** **C**	**Soru-11** **D**			